

Draaiboek project schoolstraat

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Kennismaking met het concept 'schoolstraat'	4
1. Wat is een schoolstraat?	4
2. Wat wil je bereiken met een schoolstraat?.....	5
3. Wat zijn de voordelen van een schoolstraat?	6
4. Waarmee dient men rekening te houden?.....	7
5. Welke criteria gelden er voor een schoolstraat?.....	8
Praktisch aan de slag	9
6. De schoolstraat in praktijk.....	9
7. Onze schoolstraat is ingevoerd, en nu?	10
8. Op welke ondersteuning kunnen jullie rekenen?	11
9. Hoe vind je vrijwilligers?	12
Sjablonen en formulieren	13

VOORWOORD

Beste directeur, leerkracht, ouder,

Dank je om je kandidaat te stellen om een tijdelijke schoolstraat aan je schooltoegang in te richten. In dit draaiboek geven wij een overzicht van alle te ondernemen stappen om te komen tot een succesvolle schoolstraat. Daarnaast vind je ook alle praktische informatie over de inrichting van een schoolstraat.

In het kader van het actieplan 'Veilige Schoolomgeving' werden schoolstraten in 2017 voor het eerst opgestart in Brugge. Met het invoeren van schoolstraten hebben wij twee doelen voor ogen:

1. aanmoedigen van het S.T.O.(E).P. principe: (groot)ouders / personeel / leerlingen stimuleren om te voet (Stappen), met de fiets of step (Trappen), met het (O)penbaar vervoer, met de (E-)bike en pas in laatste instantie met de (P)ersonenwagen naar school te komen;
2. 'rust' brengen aan de schoolpoort.

Ben je na het lezen overtuigd dat ook jouw schoolpoort een schoolstraat verdient, vul dan zeker het **inschrijvingsformulier** in (terug te vinden op www.brugge.be/schoolstraat-2) en mail het **vóór 15 februari 2020** naar veiligeschoolomgeving@brugge.be. Na grondig onderzoek neemt ons College van Burgemeester en Schepenen een beslissing en zetten wij samen met jullie koers richting nieuwe schoolstraten in Brugge.

Heb je na het lezen van dit draaiboek toch nog vragen of wens je al even van gedachten te wisselen over jullie schoolpoort, kan je ons uiteraard steeds contacteren:

- Reinout Cloet (dienst mobiliteit)
veiligeschoolomgeving@brugge.be
t 050 47 53 69

Burgemeester
Dirk De fauw

KENNISMAKING MET HET CONCEPT 'SCHOOLSTRAAT'

1. Wat is een schoolstraat?

Een schoolstraat is een straat waarin de toegang van een school gevestigd is en waar bij het begin en het einde van de schooldag motorvoertuigen gedurende een half uur worden geweerd. De openbare weg is dan voorbehouden voor voetgangers, rijwielen (fietsen, drie- en vierwielers) en speed pedelecs.

In april 2019 werd 'schoolstraat' opgenomen in het Belgisch Staatsblad. Het gebruik van de openbare weg en de toegang tot een schoolstraat werd omschreven. De wetwijziging van juli 2019 had als gevolg dat de afbakening van een schoolstraat beter werd omschreven. Daarnaast werd ook bepaald welk type voertuigen (cfr type fietsen) nu precies toegang hebben tot een schoolstraat.

Het uitrijden van een schoolstraat is toegelaten. Bestuurders doen dit stapvoets, laten de doorgang vrij voor de voetgangers en fietsers, verlenen hen voorrang en stoppen er zo nodig voor. Bestuurders brengen de voetgangers en fietsers dus niet in gevaar en hinderen hen niet. Vanzelfsprekend hebben prioritair voertuigen (wanneer de aard van de opdracht het rechtvaardigt) toegang tot een schoolstraat.

Voor de afbakening van een schoolstraat tijdens de proefperiode heeft Stad Brugge ervoor gekozen om te werken met witte nadars op wieltjes. Als het College van Burgemeester en Schepenen na de proefperiode beslist dat een tijdelijke schoolstraat een definitieve schoolstraat wordt, wordt de nadar op wieltjes vervangen door slagbomen die speciaal door Stad Brugge voor de schoolstraten worden ontwikkeld.

2. Wat wil je bereiken met een schoolstraat?

Met het invoeren van schoolstraten hebben wij twee doelen voor ogen:

1. aanmoedigen van het S.T.O.(E).P. principe: (groot)ouders / personeel / leerlingen stimuleren om te voet (S)tappen), met de fiets of step (T)rappen), met het (O)penbaar vervoer, met de (E-)bike en pas in laatste instantie met de (P)ersonenwagen naar school te komen. Met een schoolstraat willen wij kortom letterlijk ruimte maken aan de schoolpoort voor fietsers en voetgangers;
2. 'rust' brengen aan de schoolpoort. Doordat de meerderheid van de kinderen op hetzelfde moment worden afgezet of opgehaald aan de school, kan dat voor chaotische situaties zorgen.

Een schoolstraat is echter een middel en geen doel op zich. Het is een middel om stil te staan bij de modal shift: met welk vervoersmiddel komen (groot)ouders, personeel en leerlingen nu naar school en op welke manier kunnen wij hen stimuleren om meer te strappen (stappen en trappen)? Dit is een eerste stap om de chaotische situatie aan de schoolpoort aan te pakken.

3. Wat zijn de voordelen van een schoolstraat?

Ook al spreken de voordelen wellicht voor zich, wij zetten ze toch even op een rijtje:

- de verkeerschaos aan de schoolpoort wordt teruggedrongen;
- de schoolpoort wordt veiliger gemaakt voor voetgangers en fietsers;
- kinderen, (groot)ouders en personeel worden gestimuleerd zich meer te voet of met de fiets te verplaatsen;
- kinderen bewegen meer;
- kinderen krijgen meer ervaring in het verkeer;
- er gebeuren meer duurzame verplaatsingen;
- zachte weggebruikers hebben meer ruimte om op een veilige manier aan de school te vertrekken of aan te komen;
- er is een grotere sociale controle op overtreeders;
- er wordt minder fijn stof geproduceerd in de buurt van de school.

4. Waarmee dient men rekening te houden?

- **Is er een gevaar voor het verplaatsen van de parkeerdruk?**

Wanneer de schoolstraat (straat waar de schooltoegang is) van kracht is, kunnen de (groot)ouders de straat niet meer inrijden met hun wagen om de kinderen voor de schoolpoort af te zetten. Dit zorgt voor drukker verkeer en een grotere parkeerdruk in de omliggende straten. Niet elke straat heeft voldoende capaciteit om dat op te vangen, de chaos kan dus verschuiven naar een straat even verderop. Met deze (mogelijke) parkeerverschuiving wordt rekening gehouden bij het grondig onderzoek vooraf en bij de evaluatie na de proefperiode. Het verschuiven van de parkeerdruk wordt ook getoetst aan de aanwezigheid van de nabijgelegen bedrijven (en hun openingsuren) die op zich ook wel een bepaald percentage verkeer genereren.

- **Zijn er voldoende enthousiaste trekkers?**

Een schoolstraat valt en staat met de trekkersgroep. Dit is een groep van vrijwilligers die elke ochtend en/of avond de nadar plaatst en terug weghaalt en bestuurders informeert of aanspreekt bij mogelijke overtredingen. Deze trekkersgroep kan bestaan uit bestaat uit directie, leerkrachten, (groot)ouders, gemachtigd opzichters, omwonenden of nog andere vrijwilligers. Dit draaiboek geeft tevens weer wat van hen wordt verwacht zowel tijdens de voorbereiding als tijdens de evaluatie.

Er wordt best gewerkt met een poule van enkele vrijwilligers, zo kan er gemakkelijk vervanging worden voorzien indien iemand zich ziek meldt of niet komt opdagen.

- **Verkeersregels blijven gelden.**

De schoolstraat mag dan wel een autoloze omgeving zijn rond de school, de algemene verkeersregels blijven hier wel gelden. Het is belangrijk dat dit bij de start van de schoolstraat ook zo wordt meegedeeld aan de (groot)ouders, leerlingen en omwonenden.

Dat betekent onder meer dat:

- er nog altijd aandacht moet zijn bij het oversteken van een zebrapad. De voetganger dient nog steeds op het zebrapad over te steken (indien aanwezig) en naar links en naar rechts te kijken vooraleer hij/zij oversteekt;
- fietsers nog altijd aan de rechterkant van de weg dienen te fietsen;
- elk type fietser zijn/haar snelheid dient te matigen, kinderen kunnen onverwachtse bewegingen maken, ook in een schoolstraat;
- de regels van de gemachtigd opzichter dienen gerespecteerd te worden (indien aanwezig);
- er aandacht moet zijn voor mogelijks voorbijrijdende voertuigen;
- er ten allen tijde prioritaire voertuigen door de schoolstraat kunnen rijden.

5. Welke criteria gelden er voor een schoolstraat?

Om van een straat een 'schoolstraat' te maken moet er aan bepaalde voorwaarden voldaan worden:

1. er moet een schooltoegang in de gevraagde straat aanwezig zijn;
2. de af te sluiten straat mag niet worden bediend door De Lijn of mag geen doorgang zijn voor niet schoolgerelateerde voertuigen (bv. busvervoer);
3. een schoolstraat is niet toegelaten op een gewestweg (alle N- of R-wegen), deze moet van een lokale weg type III zijn (zie mobiliteitsplan Brugge);
4. er moet voldoende parkeergelegenheid in de buurt zijn;
5. de betrokken school moet een basisschool zijn (kleuter / lager);
6. de aanvraag moet door de school of het oudercomité zelf gebeuren en dit **vóór 15 februari 2020**.

Om de deelnemende scholen een gepaste begeleiding te geven, zullen per schooljaar maximaal 5 nieuwe schoolstraten in proef worden opgestart. Bij een te grote interesse houden we rekening met **extra selectiecriteria**:

1. heeft de school een schoolvervoerplan (of start ze hiermee);
2. participeert de school aan verkeersveiligheidsprojecten (bv. verkeersambassadeurs, actie Helm op fluo top, preventieve fietscontrole, strapdag, ...).

PRAKTISCH AAN DE SLAG

6. De schoolstraat in praktijk.

Om een schoolstraat praktisch aan te vragen en in te richten dient dit volgens een vast stappenplan te gebeuren.

- **STAP 1:** vul het **aanvraagformulier** in en verstuur het **vóór 15 februari 2020** naar veiligeschoolomgeving@brugge.be. Het aanvraagformulier is te vinden op <https://www.brugge.be/schoolstraat-2>.
- **STAP 2:** de stadsdiensten onderzoeken binnen de zes weken de kandidatuur van de schoolstraat. Na het onderzoek wordt een advies geformuleerd en voorgelegd aan het College van Burgemeester en Schepenen.
- **STAP 3:** het College van Burgemeester en Schepenen keurt de aanvraag schoolstraat al dan niet goed.
- **STAP 4:** Stad Brugge brengt de school op de hoogte van de beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen.
- **STAP 5:** Stad Brugge neemt contact op met de school voor wat betreft de praktische uitwerking van de schoolstraat.
- **STAP 6:** de school brengt de leerkrachten, ouders, buurtbewoners en belanghebbenden (bv. leveranciers schoolmelk, schoolbus, ...) op de hoogte dat er een schoolstraat of proef zal komen. Publiceer dit in jullie nieuwsbrief, op de website, schoolkrantje, ...
- **STAP 7:** de school organiseert een infomoment voor vrijwilligers, gemachtigd opzichters, ouders, oudercomité en burens. Zorg voor voldoende flyers (sjabloon kan via Stad Brugge worden bekomen) en communiceer zo breed mogelijk naar ouders en burens zodat niemand voor verrassingen komt te staan. Goed begonnen is half gewonnen.
- **STAP 8:** aan de opening van de schoolstraat wordt (mogelijks) een persmoment gekoppeld in aanwezigheid van de Burgemeester en/of Schepenen. Datum opening schoolstraat wordt vastgelegd in overleg met de school.
- **STAP 9:** de proefperiode van een schoolstraat bedraagt drie maanden.
- **STAP 10:** na de proefperiode stelt Stad Brugge een online evaluatie ter beschikking waarbij leerkrachten, ouders, bewoners en belanghebbenden bevraagd dienen te worden. De online evaluatie zal met een weburl worden meegegeven. De school dient deze url verder te verspreiden onder alle belanghebbenden. Hoe meer mensen de enquête invullen hoe representatiever.
- **STAP 11:** Stad Brugge evalueert de online bevraging en legt deze voor aan het College van Burgemeester en Schepenen. Na goedkeuring van het Schepencollege wordt de schoolstraat definitief bevestigd. De stadsdiensten stemmen verder af met de school voor een definitieve inrichting.

7. Onze schoolstraat is ingevoerd, en nu?

- **Tijdens de eerste weken en maanden.**

Wij raden aan om na de eerste week al even met de trekkersploeg en de vrijwilligers een eerste evaluatie te maken. Wat liep er goed? Wat kon beter? Voelen de vrijwilligers zich al comfortabel om alleen aan de nadar te staan? Door een snelle evaluatie kan er ten gepaste tijde worden bijgestuurd en opgevolgd.

Wees na een schoolvakantie of verlengd weekend extra alert. Ervaring leert dat ouders dan wel eens in hun oude gewoontes durven hervallen. Sta best terug met een (of meerdere) aan de nadar om te sensibiliseren. Vergeet ook niet de instappers en hun ouders in te lichten.

Na de eerste weken blijft het belangrijk om te blijven evalueren met het volledige team. Vergeet ook de burens niet. Hoe ervaren zij de schoolstraat? Pols regelmatig bij de burens om zo ook hun mening en feedback te weten. Zo kan er eventueel nog worden bijgestuurd. Indien er grote problemen worden vastgesteld die niet kunnen worden opgelost door de school, dan kunnen deze worden gemeld aan de aanspreekpunten (zie punt 8).

- **Tijd voor de grote evaluatie.**

Het stadsbestuur zal in oktober 2020 een evaluatie maken van het proefproject schoolstraat. Zij zal hiervoor een link van een online bevraging overmaken aan de school. De school zal deze link dan moeten doorsturen naar zoveel mogelijk ouders, leerkrachten, leerlingen, omwonenden, ... zodat het stadsbestuur daarna kan vaststellen welke impact de invoering van een tijdelijke schoolstraat heeft gehad. Ook het stadsbestuur en de Lokale Politie zullen een evaluatie maken.

De globale evaluatie wordt daarna voorgelegd aan het College van Burgemeester en Schepenen. Het College van Burgemeester en Schepenen kan de schoolstraat permanent invoeren of het proefproject definitief beëindigen. Na de beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen worden de scholen daarvan op de hoogte gebracht.

Indien positief kan het licht op groen worden gezet voor een definitieve inrichting als schoolstraat. De Lokale Politie zal dan ook een 'aanvullend reglement' opmaken.

8. Op welke ondersteuning kunnen jullie rekenen?

Vele handen maken licht werk. Dit draaiboek is het resultaat van een samenwerking tussen het stadsbestuur (preventie- en mobiliteitsdienst) en de Lokale Politie, maar daar stopt het uiteraard niet, in het volledige traject kunnen de scholen ook op ondersteuning van deze diensten rekenen.

- **De Lokale Politie zal:**

- in 2020 een extra opleidingsmoment 'gemachtigd opzichter' organiseren voor de vrijwilligers -> een gemachtigd kan niet worden ingezet aan de nadar, dit staat niet in hun taakomschrijving. Een gemachtigd opzichter kan natuurlijk wel worden ingezet als vrijwilliger;
- sporadisch een preventief toezicht houden bij de aanvang van de schoolstraat;
- eventueel repressief toezicht houden indien bestuurders blijven binnenrijden in de schoolstraat. Dat toezicht zal projectmatig worden aangepakt in samenwerking met de school.

- **De preventiedienst zal:**

- ervoor zorgen dat de nadars worden besteld en geleverd;
- ervoor zorgen dat er flyers met info rond de schoolstraat worden geleverd;
- tijdens het schooljaar tweemaal een bezoek brengen aan de schoolstraat voor een (onverwachte) evaluatie en een gesprek met de vrijwilliger(s).

- **De mobiliteitsdienst zal:**

- aanwezig zijn op het infomoment dat door de school wordt georganiseerd;
- het aanspreekpunt zijn tijdens het schooljaar (veiligeschoolomgeving@brugge.be);
- een webpagina aanmaken voor de evaluatie van de schoolstraat.

Op zoek naar een opleiding 'omgaan met agressie' voor vrijwilligers? Surf dan even naar volgende link: <https://impulsvorming.be/cursus/opleiding-voor-vrijwilligers-omgaan-met-agressie-en-lastig-gedrag>

9. Hoe vind je vrijwilligers?

Het vinden van vrijwilligers die aan de schoolpoort staan is cruciaal in het succes van de schoolstraat. Zonder vrijwilligers worden de nadars niet op tijd gezet, glippen ongedurige bestuurders misschien alsnog tot bij de schoolpoort, ... Een school die instapt in het project 'schoolstraat' voorziet best meerdere vrijwilligers.

- **Wie komt in aanmerking?**
In feite iedereen (leerkracht, ouder, buur, ...) mits hij/zij een cursus voor een gemachtigd opzichter heeft gevolgd. De Lokale Politie voorziet daarom een opleidingsmoment in 2020.
- **Hoe vinden jullie vrijwilligers?**
Maak gebruik van verschillende communicatiekanalen en -mogelijkheden om mensen warm te maken. Een voorbeeld van oproep kan je vinden bij sjablonen, maar spreek zeker ook mensen rechtstreeks aan om ze over de streep te trekken.

SJABLONEN EN FORMULIEREN

Alle sjablonen/formulieren zijn terug te vinden op de website van Stad Brugge (<https://www.brugge.be/schoolstraat-2>).

De sjablonen/formulieren zijn beschikbaar in Word, zo kunnen scholen zelf hun logo of specifieke info (naam school, locatie schoolstraat, ...) toevoegen. Dergelijke info werd in de sjablonen/formulieren reeds gemarkeerd met een kleurtje.

De evaluatieformulieren kan je terugvinden op dezelfde pagina als het webformulier.